

“Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin və “Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMANI

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasında elmi və elmi-pedaqoji kadrların attestasiyasının aparılmasını təkmilləşdirmək və elmi tədqiqatların səviyyəsini yüksəltmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. “Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. “Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini beş ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

3.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını beş ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.3. “Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 1.7-ci bəndinə uyğun olaraq, fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru elmi dərəcələri barədə diplomların formasını üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.4. “Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 1.8-ci bəndinə uyğun olaraq, dosent və professor elmi adları barədə attestatların formasını üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.5. “Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 6.4-cü bəndinə və “Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 5.5-ci bəndinə uyğun olaraq, ekspert şuralarının tərkibinə daxil edilən ekspertlərin əməyinin ödənilməsi qaydasını üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.6. “Elmi dərəcələr verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 7.9-cu bəndinə və “Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 6.9-cu bəndinə uyğun olaraq, xarici ölkələrdə verilmiş elmi dərəcələr və elmi adlar haqqında sənədlərin nostrifikasiyası (ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi və tanınması) və ya xarici ölkələrdə verilmiş elmi dərəcələr və elmi adlar haqqında sənədlərin təkrar attestasiya əsasında tanınması barədə şəhadətnamələrin formasını üç ay müddətində təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.7. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə altı ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.8. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu Fərmana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

5. “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının fəaliyyətini tənzimləyən bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2003-cü il 21 fevral tarixli 857 nömrəli](#) Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 2, maddə 89; 2008, № 6, maddə 487; 2009, № 12, maddə 983; 2011, № 2, maddə 85; 2017, № 7, maddə 1354) 2-ci hissəsi ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

Elmi adlar verilməsi qaydası haqqında Əsasnamə

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Əsasnamə “Elm haqqında” və “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq, elmi adlar verilməsi qaydasını və şərtlərini müəyyən edir.

1.2. Elmi adları mülkiyyət formasından asılı olmayaraq elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi (elmi-texniki) şuralarının (bundan sonra – elmi şura) vəsatətləri əsasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının (bundan sonra – Komissiya) təsdiq etdiyi “Azərbaycan Respublikasında elmi və elmi-pedaqoji işçilərə elmi dərəcələr verilməsinə dair ixtisasların nomenklaturu”na daxil olan ixtisaslardan biri üzrə Komissiya verir.

1.3. Dosent və professor elmi adları elmi və elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə, elmi dərəcəsi olan iddiaçılara, habelə Azərbaycan Respublikasında elmi müəssisə və təşkilatlarda, ali təhsil müəssisələrində mədəniyyət, incəsənət, memarlıq, hərbi, bədən tərbiyəsi və idman sahələrində uzun müddət qüsursuz çalışan və əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş, lakin elmi dərəcəsi olmayan iddiaçılara bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş qaydada və hallarda verilir.

1.4. Komissiya elmi-pedaqoji kadrların mədəniyyət, incəsənət, memarlıq, hərbi, bədən tərbiyəsi və idman sahələrində əhəmiyyətli nailiyyətlərini bu sahələrdə dövlət siyasətini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının məlumatları əsasında müəyyən edir.

1.5. Azərbaycan Respublikasında elmi adlar verilməsi üçün dərc olunması tövsiyə edilən dövrü elmi nəşrlər qarşısında qoyulan tələbləri və dövrü elmi nəşrlərin daxil olduğu beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinin (bazalarının) siyahısını Komissiya müəyyən edir.

1.6. Professor elmi adı yalnız dosent elmi adı olan şəxslərə verilir.

1.7. Əvvəllər verilmiş baş elmi işçi elmi adı dosent elmi adına bərabər tutulur.

1.8. Komissiya dosent və ya professor elmi adı verilmiş şəxslərə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi vahid formalı dövlət sənədi – həmin elmi adı təsdiq edən attestat verir.

2. Dosent elmi adının verilməsinə dair tələblər

2.1. Dosent elmi adı elmi fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi tədqiqat bölmələrində direktor,

elmi işlər üzrə direktor müavini, elmi katib, şöbə və ya laboratoriya müdiri, şöbə və ya laboratoriya müdirinin müavini, baş elmi işçi, aparıcı elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrindən birini tutan, fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

2.1.1. iddiaçının azı üç il elmi iş stajı olmalıdır;

2.1.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.1.3. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə monoqrafiya (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli və həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir və ya iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

2.1.4. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə azı üç, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı bir, dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı iki elmi məqalə təqdim etməlidir;

2.1.5. iddiaçının fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (beynəlxalq elmi tədbirlərin nəticələri üzrə azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı iki olmalıdır.

2.2. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

2.2.1. iddiaçının azı üç il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.2.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.2.3. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.2.4. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə azı üç, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc olunmuş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı bir, dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı iki elmi məqalə təqdim etməlidir;

2.2.5. iddiaçının fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (beynəlxalq elmi tədbirlərin nəticələri üzrə azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı iki olmalıdır.

2.3. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, sənətşünaslıq və ya memarlıq üzrə fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, mədəniyyət, incəsənət və ya

memarlıq sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (xalq artisti, xalq rəssamı, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar artist, əməkdar rəssam, əməkdar memar, əməkdar mədəniyyət işçisi və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olan, yaxud onları hazırlayan) iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

2.3.1. iddiaçının azı üç il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.3.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.3.3. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.3.4. iddiaçı müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı, qalibi, diplomantı olmalı, yaxud onları hazırlamalıdır.

2.4. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor (rəis), elm və ya tədris işləri üzrə prorektor (rəis müavini), dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, milli təhlükəsizlik və hərbi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, hərbi sahədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində və zabit kadrların hazırlanmasında xüsusi xidmətləri olan) iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

2.4.1. iddiaçı azı beş il hərbi sahədə xidmət göstərməli, o cümlədən onun ixtisas üzrə azı üç il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.4.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.4.3. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.4.4. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə azı iki elmi əsər təqdim etməlidir.

2.5. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (əməkdar məşqçi, əməkdar idman ustası, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi, respublika və ya beynəlxalq yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan) iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

2.5.1. iddiaçının bədən tərbiyəsi və idman sahəsində azı üç il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.5.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.5.3. iddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.5.4. iddiaçı müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların hakimi və ya çempionu olmalı, yaxud onları hazırlamalıdır.

2.6. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, mədəniyyət, incəsənət və ya memarlıq sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (xalq artisti, xalq rəssamı, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar artist, əməkdar rəssam, əməkdar memar, əməkdar mədəniyyət işçisi olan və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olan, yaxud onları hazırlayan), lakin elmi dərəcəsi olmayan iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

2.6.1. iddiaçının elmi-pedaqoji fəaliyyət və ya yaradıcılıq sahəsində azı on il (əməkdar mədəniyyət işçisi və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olmuş, yaxud onları hazırlamış şəxslər üçün azı on beş il) iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı beş il (əməkdar mədəniyyət işçisi və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olmuş, yaxud onları hazırlamış şəxslər üçün azı on il) elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.6.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.6.3. iddiaçının magistr elmi ixtisas dərəcəsi və ya ona bərabər tutulan ali təhsili olmalıdır;

2.6.4. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.6.5. iddiaçının müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (beynəlxalq elmi tədbirlərin nəticələri üzrə azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı iki olmalıdır;

2.6.6. iddiaçı aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

2.6.6.1. müvafiq ixtisas üzrə azı beş (azı ikisi həmmüəllifsiz) elmi əsər təqdim etməlidir;

2.6.6.2. müvafiq ixtisas üzrə yaradıcılıq fəaliyyətinin azı iki əhəmiyyətli nəticəsini təqdim etməlidir;

2.6.6.3. müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı, qalibi və ya diplomantı olmalıdır;

2.6.6.4. müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatını, qalibini və ya diplomantını hazırlamalıdır;

2.6.6.5. müvafiq ixtisas üzrə yaradıcılıq işinə dair patent təqdim etməlidir.

2.7. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor (rəis), elm və ya tədris işləri üzrə prorektor (rəis müavini), dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, hərbi sahədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində və zabit kadrların hazırlanmasında xüsusi xidmətləri olan), lakin elmi dərəcəsi olmayan iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

2.7.1. iddiaçı azı on il hərbi sahədə xidmət göstərməli, o cümlədən onun ixtisas üzrə azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.7.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.7.3. iddiaçının magistr elmi ixtisas dərəcəsi və ya ona bərabər tutulan ali təhsili olmalıdır;

2.7.4. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.7.5. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə azı beş elmi əsər təqdim etməlidir.

2.8. Dosent elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya dosent vəzifəsini tutan, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (əməkdar məşqçi, əməkdar idman ustası, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi, respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan), lakin elmi dərəcəsi olmayan iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

2.8.1. iddiaçının bədən tərbiyəsi və idman sahəsində azı on il (respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan şəxslər üçün – azı on beş il) iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı beş il (respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan şəxslər üçün – azı on il) elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

2.8.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

2.8.3. iddiaçının magistr elmi ixtisas dərəcəsi və ya ona bərabər tutulan ali təhsili olmalıdır;

2.8.4. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

2.8.5. iddiaçının müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (beynəlxalq elmi tədbirlərin nəticələri üzrə azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı iki olmalıdır;

2.8.6. iddiaçı aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

2.8.6.1. müvafiq ixtisas üzrə azı beş (azı ikisi həmmüəllifsiz) elmi əsər təqdim etməlidir;

2.8.6.2. müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların hakimi və ya çempionu olmalı, yaxud onları hazırlamalıdır.

3. Professor elmi adının verilməsinə dair tələblər

3.1. Professor elmi adı elmi fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi tədqiqat bölmələrində direktor, elmi işlər üzrə direktor müavini, elmi katib, şöbə və ya laboratoriya müdiri, şöbə və ya laboratoriya müdirinin müavini, baş elmi işçi, aparıcı elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrindən birini tutan, elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.1.1. iddiaçının azı beş il elmi iş stajı olmalıdır;

3.1.2. iddiaçı elmlər doktoru elmi dərəcəsi aldıqdan sonra azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.1.3. iddiaçı elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə monoqrafiya (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli və həcmi dörd yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir;

3.1.4. iddiaçının elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı üç olmalıdır;

3.1.5. iddiaçı aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.1.5.1. elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə azı beş, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı iki, dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı üç elmi məqalə təqdim etməli və iddiaçının elmi rəhbərliyi və ya elmi məsləhətçiliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.1.5.2. iddiaçının elmi rəhbərliyi və ya elmi məsləhətçiliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı dörd mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır.

3.2. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.2.1. iddiaçının azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.2.2. iddiaçı elmlər doktoru elmi dərəcəsi aldıqdan sonra azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.2.3. iddiaçı elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə azı beş, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc olunmuş humanitar və ictimai elmlər üzrə

azı iki, dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı üç elmi məqalə təqdim etməlidir və ya iddiaçının elmi rəhbərliyi və ya elmi məsləhətçiliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.2.4. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə həmmüəllifsiz tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi dörd yüz min işarədən az olmamaqla dərslik və ya dərs vəsaitləri) təqdim etməlidir;

3.2.5. iddiaçı elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə monoqrafiya (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli və həcmi dörd yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir;

3.2.6. iddiaçının elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsindən sonra müvafiq ixtisas üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc olunmuş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı üç olmalıdır.

3.3. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsi tutan, sənətsüənəslər və ya memarlıq doktoru elmi dərəcəsi olan, mədəniyyət, incəsənət və ya memarlıq sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (xalq artisti, xalq rəssamı, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar artist, əməkdar rəssam, əməkdar memar, əməkdar mədəniyyət işçisi olan və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olan, yaxud onları hazırlayan), dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli olduqda verilir:

3.3.1. iddiaçının azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.3.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir.

3.4. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor (rəis), elm və ya tədris işləri üzrə prorektor (rəis müavini), dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, milli təhlükəsizlik və hərbi elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, hərbi sahədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində və zabit kadrların hazırlanmasında xüsusi xidmətləri olan), dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblərin ödənilməli olduqda verilir:

3.4.1. iddiaçının azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.4.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir.

3.5. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (əməkdar məşqçi, əməkdar idman ustası, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi,

respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan), dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməyi halda verilir:

3.5.1. iddiaçının azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.5.2. iddiaçı azı bir il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir.

3.6. Professor elmi adı elmi fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi tədqiqat bölmələrində direktor, elmi işlər üzrə direktor müavini, elmi katib, şöbə və ya laboratoriya müdiri, şöbə və ya laboratoriya müdirinin müavini, baş elmi işçi, aparıcı elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrindən birini tutan, fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməyi halda verilir:

3.6.1. iddiaçının azı on il elmi iş stajı olmalıdır;

3.6.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı bir il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.6.3. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə xaricdə həmmüəllifsiz monoqrafiya (xarici dildə, elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli, fəlsəfə doktoru dissertasiyasını təkrarlamamalı və həcmi dörd yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir;

3.6.4. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı ikisi – xaricdə) məruzə və tezlərinin sayı azı beş olmalıdır.

3.6.5. iddiaçı aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.6.5.1. dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı on beş, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı beş (o cümlədən azı üçü həmmüəllifsiz), dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı on (o cümlədən azı beşi həmmüəllifsiz) elmi məqalə təqdim etməlidir və iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.6.5.2. dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı on, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı üç (o cümlədən azı ikisi həmmüəllifsiz), dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı yeddi (o cümlədən azı üçü həmmüəllifsiz) elmi məqalə təqdim etməlidir və iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı dörd mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır.

3.7. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməyi halda verilir:

3.7.1. iddiaçının azı on il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.7.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı bir il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.7.3. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə xaricdə həmmüəllifsiz monoqrafiya (xarici dildə, elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli, fəlsəfə doktoru dissertasiyasını təkrarlamamalı və həcmi dörd yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir;

3.7.4. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə həmmüəllifsiz tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi dörd yüz min işarədən az olmamaqla dərslik və ya dərs vəsaitləri) təqdim etməlidir;

3.7.5. iddiaçının müvafiq ixtisas üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı ikisi – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı beş olmalıdır;

3.7.6. iddiaçı aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.7.6.1. dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı on beş, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı beş (o cümlədən azı üçü həmmüəllifsiz), dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı on (o cümlədən azı beşi həmmüəllifsiz) elmi məqalə təqdim etməlidir;

3.7.6.2. dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı on, o cümlədən beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərinə (bazalarına) daxil olan dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş humanitar və ictimai elmlər üzrə azı üç (o cümlədən azı ikisi həmmüəllifsiz), dəqiq və təbiət elmləri üzrə azı yeddi (o cümlədən azı üçü həmmüəllifsiz) elmi məqalə təqdim etməlidir və iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır.

3.8. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənildiyi halda verilir:

3.8.1. iddiaçının azı otuz beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.8.2. iddiaçı azı iki il bu vəzifədə qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.8.3. iddiaçı müvafiq ixtisas üzrə fəlsəfə doktoru dissertasiyasını təkrarlamamaqla monoqrafiya (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə çapa tövsiyə edilməli və həcmi dörd yüz min işarədən az olmamalı) nəşr etdirməlidir;

3.8.4. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə həmmüəllifsiz tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi dörd yüz min işarədən az olmamaqla dərslik və ya dərs vəsaitləri) təqdim etməlidir;

3.8.5. iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbaşına hazırladığı azı iki mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.8.6. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra dövrü elmi nəşrlərdə dərc edilmiş məqalələrinin ümumi sayı iyirmidən az olmamalıdır;

3.8.7. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc olunmuş (o cümlədən azı ikisi – xaricdə) məruzə və tezlərinin sayı azı beş olmalıdır.

3.9. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, sənətşünaslıq və ya memarlıq üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, mədəniyyət, incəsənət və ya memarlıq sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (xalq artisti, xalq rəssamı, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar artist, əməkdar rəssam, əməkdar memar, əməkdar mədəniyyət işçisi olan və ya uyğun sahələr üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı və ya qalibi olan, yaxud onları hazırlayan), dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.9.1. iddiaçının elmi-pedaqoji fəaliyyət və ya yaradıcılıq sahəsində azı on il iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.9.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı bir il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.9.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

3.9.4. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq sahə üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezlərinin sayı azı üç olmalıdır;

3.9.5. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.9.5.1. müvafiq ixtisas üzrə yaradıcılıq fəaliyyətinin əhəmiyyətli nəticəsini təqdim etməlidir;

3.9.5.2. respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı, qalibi, diplomantı olmalı və ya onları hazırlamalıdır;

3.9.5.3. iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbəşinə hazırladığı azı bir mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.9.5.4. iddiaçı ixtisas üzrə yaradıcılıq işinə dair azı bir patent təqdim etməlidir.

3.10. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor (rəis), elm və ya tədris işləri üzrə prorektor (rəis müavini), dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, milli təhlükəsizlik və hərbi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, hərbi sahədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.10.1. iddiaçı azı on il hərbi sahədə xidmət göstərməli, o cümlədən onun ixtisas üzrə azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.10.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı bir il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.10.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir və ya iddiaçının elmi rəhbərliyi ilə ixtisas üzrə təkbəşinə hazırladığı azı bir mütəxəssis elmi dərəcə almalıdır;

3.10.4. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı üç elmi əsər təqdim etməlidir.

3.11. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (əməkdar məşqçi, əməkdar idman ustası, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi, respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionu olan və ya onları hazırlayan), dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.11.1. iddiaçının bədən tərbiyəsi və idman sahəsində azı on il iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı beş il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.11.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı bir il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.11.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

3.11.4. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq sahə üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı üç olmalıdır;

3.11.5. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı üç elmi əsər təqdim etməlidir;

3.11.6. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq sahə üzrə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların hakimi və ya çempionu olmalı, yaxud onları hazırlamalıdır.

3.12. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, mədəniyyət, incəsənət və ya memarlıq sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (xalq artisti, xalq rəssamı, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar memar), lakin elmi dərəcəsi olmayan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməli halda verilir:

3.12.1. iddiaçının elmi-pedaqoji fəaliyyət və ya yaradıcılıq sahəsində azı iyirmi beş il iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı on il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.12.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən əsas iş yerində azı iki il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.12.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

3.12.4. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq sahə üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı üç olmalıdır;

3.12.5. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı beş (azı ikisi həmmüəllifsiz) elmi əsər təqdim etməlidir;

3.12.6. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.12.6.1. müvafiq ixtisas üzrə yaradıcılıq fəaliyyətinin azı iki əhəmiyyətli nəticəsini təqdim etməlidir;

3.12.6.2. azı iki dəfə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatı, qalibi və ya diplomantı olmalıdır;

3.12.6.3. azı iki nəfər respublika və ya beynəlxalq miqyaslı müsabiqə, sərgi, festival, baxış və mükafatların laureatını, qalibini və ya diplomantını hazırlamalıdır;

3.12.6.4. ixtisas üzrə yaradıcılıq işinə dair azı bir patent təqdim etməlidir.

3.13. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor (rəis), elm və ya tədris işləri üzrə prorektor (rəis müavini), dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, hərbi sahədə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində və zabit kadrların hazırlanmasında xüsusi xidmətləri olan), lakin elmi dərəcəsi olmayan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməyi halda verilir:

3.13.1. iddiaçı azı iyirmi beş il hərbi sahədə xidmət göstərməli, o cümlədən onun ixtisas üzrə azı on il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.13.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı iki il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.13.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

3.13.4. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq ixtisas üzrə azı beş elmi əsər (azı ikisi həmmüəllifsiz) təqdim etməlidir;

3.14. Professor elmi adı elmi-pedaqoji fəaliyyətə görə müsabiqə yolu ilə və ya təyinatla ali təhsil müəssisələrində rektor, elm və ya tədris işləri üzrə prorektor, dekan, kafedra (departament, mərkəz) müdiri və ya professor vəzifəsini tutan, bədən tərbiyəsi və idman sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə etmiş (əməkdar məşqçi, əməkdar idman ustası, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi), lakin elmi dərəcəsi olmayan, dosent elmi adı almış iddiaçılara aşağıdakı tələblər ödənilməyi halda verilir:

3.14.1. iddiaçının bədən tərbiyəsi və idman sahəsində azı iyirmi beş il iş stajı, o cümlədən ixtisas üzrə azı on il elmi-pedaqoji iş stajı olmalıdır;

3.14.2. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra azı beş il (o cümlədən azı iki il bu vəzifədə) qüsursuz və müvəffəqiyyətlə işləməlidir;

3.14.3. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra tədris-metodiki iş və ya işlər (elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi şurasının qərarı ilə tədris-metodiki vəsait kimi çapa tövsiyə edilməli və ümumi həcmi iki yüz min işarədən az olmamalı) təqdim etməlidir;

3.14.4. iddiaçının dosent elmi adı aldıqdan sonra müvafiq sahə üzrə beynəlxalq miqyaslı elmi tədbirlərin (konfrans, konqres, simpozium və s.) nəticələri üzrə dərc edilmiş (o cümlədən azı biri – xaricdə) məruzə və tezislərinin sayı azı üç olmalıdır;

3.14.5. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra dərc edilmiş azı beş (azı ikisi həmmüəllifsiz) elmi əsər təqdim etməlidir;

3.14.6. iddiaçı dosent elmi adı aldıqdan sonra aşağıdakı tələblərdən birini yerinə yetirməlidir:

3.14.6.1. azı iki dəfə respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların hakimi və ya çempionu olmalıdır;

3.14.6.2. azı iki nəfər respublika və ya beynəlxalq miqyaslı yarışların çempionunu hazırlamalıdır.

4. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatət

4.1. İddiaçılara dosent və professor elmi adları elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuraları Komissiya qarşısında vəsatət qaldırdığı halda verilir.

4.2. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuraları elmi adlar verilməsinə dair vəsatəti yalnız bu Əsasnamənin dosent və professor elmi adlarının verilməsinə dair tələbləri ödənilməyi halda qaldırır.

4.3. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuraları, bu Əsasnamənin tələbləri ödənilməyi halda, həmin müəssisələrdə elmi və elmi-pedaqoji fəaliyyəti həyata keçirmək üçün dəvət etdikləri xarici ölkə vətəndaşlarına elmi adlar verilməsinə dair Komissiya qarşısında vəsatət qaldıra bilərlər.

4.4. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarının elmi adlar verilməsinə dair qərarları gizli səsvermə yolu ilə qəbul edilir.

4.5. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarının elmi adlar verilməsinə dair iclasları şura üzvlərinin azı üçdə ikisi iştirak etdikdə səlahiyyətli sayılır. İclasda iştirak edən şura üzvlərinin azı üçdə ikisi lehinə səs verdikdə şuranın qərarı qəbul edilmiş hesab olunur.

4.6. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarının elmi adlar verilməsinə dair vəsatətləri digər sənədlərlə birlikdə bu barədə qərar qəbul edildiyi tarixdən iki ay müddətində Komissiyaya təqdim olunur. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatətə əlavə olunan zəruri sənədlərin siyahısını Komissiya müəyyən edir.

4.7. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatət və sənədlərin bir nüsxəsi həmin vəsatəti qaldıran elmi müəssisə və təşkilatlarda, ali təhsil müəssisələrində on ildən az olmayan müddətdə saxlanılır.

5. Komissiyada elmi adlar verilməsinə dair vəsatətlərə baxılma

5.1. Dosent elmi adının verilməsi məsələsinə Komissiyanın Kollegiyasında, professor elmi adının verilməsi məsələsinə Komissiyanın Rəyasət Heyətində baxılır və qərar qəbul edilir.

5.2. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatətin və digər sənədlərin tərtib olunması qaydasını Komissiya müəyyən edir.

5.3. Komissiyada elmi adlar verilməsinə dair vəsatətlərə daxil olduğu gündən üç ayadək müddətdə baxılır. Sənədlərin ekspertizasının keçirilməsi üçün əlavə müddət tələb olunduğu hallarda Komissiya səbəbini əsaslandıraraq, bu müddəti üç aya qədər artırabilir. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatətlərə baxılma müddətinə ilin iyul və avqust ayları daxil deyildir.

5.4. Komissiya elmi adlar verilməsinə dair vəsatət və sənədlərin bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş tələblərə uyğunluğuna nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı Komissiyaya tövsiyələr vermək üçün öz nəzdində müxtəlif elm sahələri üzrə ekspert şuraları yaradır.

5.5. Ekspert şuralarının tərkibinə daxil edilən ekspertlərin əməyinin ödənilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti müəyyən edir.

5.6. Komissiyanın Rəyasət Heyətinin, Kollegiyasının və ya rəhbərinin qərarına əsasən ekspert şurasının iclaslarına elmi adların iddiaçıları dəvət edilə bilər.

5.7. Ekspert şurasına dəvət olunmuş iddiaçı üzrsüz səbəbə görə iki ay müddətində iclasa gəlmədikdə, Komissiya elmi adlar verilməsinə dair sənədlərin ekspertizasını dayandırır və onu vəsatət qaldıran elmi müəssisə və təşkilata, ali təhsil müəssisəsinə qaytarır.

5.8. Ekspert şuralarının fəaliyyəti Komissiyanın təsdiq etdiyi "Ekspert şuraları haqqında Əsasnamə" ilə müəyyən olunur.

5.9. Komissiya elmi adlar verilməsinə dair vəsatət və sənədlərə baxaraq, elmi ad verilməsi və ya elmi ad verilməsindən imtina barədə qərar qəbul edir.

5.10. Elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarının vəsatətləri əsasında Komissiya azı bir il həmin elmi şuralardan daxil olan sənədlərdə elmi adlar verilməsi prosedurunun və elmi etikanın pozulmasını, elmi plagiat aşkar etmədiyi halda, həmin elmi şuraların vəsatəti əsasında elmi adlar verilməsi haqqında birbaşa (ekspertizasız) qərar qəbul edə bilər.

Elmi adlar verilməsi prosedurunun və elmi etikanın pozulmasını, elmi plagiat aşkar etdiyi təqdirdə Komissiya həmin elmi şuraların bu hüququna xitam verir.

5.11. Komissiya elmi adlar verilməsindən imtinaya dair qərar qəbul etdiyi tarixdən azı bir il keçdikdən sonra elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuraları həmin şəxsə həmin elmi adın verilməsi barədə təkrar vəsatət qaldıra bilərlər.

5.12. Komissiyanın elmi adlar verilməsinə dair qərarları qəbul edildiyi gündən qüvvəyə minir.

5.13. Elmi adlar verilməsinə dair vəsatət və digər sənədlər Komissiyada on ildən az olmayan müddətdə saxlanılır.

6. Nostrifikasiya və təkrar attestasiya

6.1. Elmi adların tanınması haqqında Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələri (sazişləri) olan xarici ölkələrdə verilmiş elmi adlar haqqında sənədlərin nostrifikasiyası (ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi və tanınması) iddiaçının işlədiyi təşkilatın vəsatəti və ya iddiaçının ərizəsi əsasında, müraciət daxil olduğu gündən üç ayadək müddətdə həyata keçirilir. Komissiya iddiaçıya xarici ölkədə verilmiş elmi ad haqqında sənədin nostrifikasiyası (ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi və tanınması) barədə şəhadətnamə verir.

6.2. Elmi adların tanınması və ya bərabər tutulması haqqında Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələri (sazişləri) olmayan xarici ölkələrdə verilmiş elmi adlar haqqında sənədlərin tanınması – xarici ölkələrdə elmi ad verilmiş şəxslərin təkrar attestasiyası iddiaçının işlədiyi təşkilatın vəsatəti və ya iddiaçının ərizəsi əsasında, müraciət daxil olduğu gündən dörd ayadək müddətdə həyata keçirilir. Komissiya iddiaçıya xarici ölkədə verilmiş elmi ad haqqında sənədin təkrar attestasiya əsasında tanınması barədə şəhadətnamə verir.

6.3. Xarici ölkələrdə verilmiş dosent elmi adına dair sənədlərin nostrifikasiyası, dosent elmi adı almış şəxslərin təkrar attestasiyası məsələlərinə Komissiyanın Kollegiyasında, professor elmi adına dair sənədlərin nostrifikasiyası, professor elmi adı almış şəxslərin təkrar attestasiyası məsələlərinə Komissiyanın Rəyasət Heyətində baxılır və qərar qəbul edilir. Nostrifikasiya və təkrar attestasiya üçün təqdim edilməli sənədlərin siyahısını Komissiya müəyyən edir.

6.4. Komissiya nostrifikasiya və təkrar attestasiya məqsədilə təqdim edilmiş sənədləri ekspertiza üçün elm sahəsinə uyğun olan ekspert şurasına göndərir. Ekspert şurasında müvafiq elmi adı almaq üçün iddiaçının təqdim edilmiş tədris-metodiki işlərinin və dərc olunmuş elmi əsərlərinin elmi ekspertizası aparılır. Təkrar attestasiya zamanı, həmçinin iddiaçının müvafiq elmi ada uyğunluq səviyyəsi qiymətləndirilir.

6.5. Nostrifikasiya zamanı iddiaçının öz yazılı ərizəsi əsasında ekspert şurasının iclasında iştirak etmək hüququ vardır. Təkrar attestasiya zamanı iddiaçı Komissiyanın qərarı ilə ekspert şurasına dəvət olunur.

6.6. Komissiya ekspert şurasının tövsiyəsi əsasında nostrifikasiyadan və ya təkrar attestasiyadan keçməyə dair qərar qəbul edir. Komissiyanın nostrifikasiya və təkrar attestasiyaya dair qərarları qəbul edildiyi gündən qüvvəyə minir.

6.7. Xarici ölkələrdə verilmiş professor və dosent elmi adları Komissiya tərəfindən nostrifikasiyadan və ya təkrar attestasiyadan sonra Azərbaycan Respublikasının ərazisində professor və dosent elmi adlarına ekvivalent sayılır.

6.8. Nostrifikasiya və təkrar attestasiya üçün təqdim edilən sənədlərə baxılma müddətinə ilin iyul və avqust ayları daxil deyildir.

6.9. Xarici ölkələrdə verilmiş elmi adlar haqqında sənədlərin nostrifikasiyası (ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi və tanınması) və xarici ölkələrdə verilmiş elmi adlar haqqında sənədlərin təkrar attestasiya əsasında tanınması barədə şəhadətnamələrin formasını Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti təsdiq edir.

6.10. Komissiyanın nostrifikasiyadan və təkrar attestasiyadan imtina barədə qərarından "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq şikayət verilə bilər.

7. Attestatların və şəhadətnamələrin hazırlanması və verilməsi

7.1. Dosent və ya professor attestatları, habelə nostrifikasiya və ya təkrar attestasiya əsasında verilmiş şəhadətnamələr itirildiyi, yararsız hala düşdüyü və ya həmin sənədlərdə səhv aşkar olunduğu hallarda, şəxsə yeni nömrə ilə həmin sənədin dublikatı verilir. Göstərilən sənədin sahibinin soyadı, adı və atasının adı dəyişdikdə, həmin sənəd onun müraciəti əsasında dəyişdirilir.

7.2. Dosent və professor attestatlarının, nostrifikasiya və ya təkrar attestasiya əsasında verilən şəhadətnamələrin, habelə onların dublikatlarının hazırlanması və verilməsi qaydasını Komissiya müəyyən edir.

8. Elmi addan məhrumetmə və elmi adın bərpası

8.1. Komissiya şəxslərin elmi addan məhrumetmə (elmi adın bərpası) məsələsinə, elmi addan məhrumetmənin (elmi adın bərpasının) əsasları göstərilməklə, elmi müəssisə və təşkilatların, ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarının vəsatəti və ya fiziki şəxslərin müraciətləri əsasında baxır və qərar qəbul edir. Fiziki şəxsin imzası ilə müraciətində onun soyadı, adı və atasının adı (şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti əlavə olunmaqla), elektron və poçt ünvanı, əlaqə nömrələri göstərilir.

8.2. Komissiya elmi addan məhrumetmənin (elmi adın bərpasının) əsaslarını özü aşkar etdiyi halda həmin məsələyə öz təşəbbüsü ilə baxır.

8.3. Komissiya aşağıdakı hallarda elmi addan məhrumetmə ilə bağlı qərar verir:

8.3.1. şəxs elmi dərəcədən məhrum edildikdə;

8.3.2. elmi ad verilməsi proseduru pozulduqda;

8.3.3. elmi plagiat aşkar edildikdə;

8.3.4. elmi etika pozulduqda.

8.4. Komissiya elmi addan məhrum edilmiş şəxsin elmi adını qanuni əsaslar olduğu halda bərpa edir.

8.5. Komissiyada elmi addan məhrumetmə və elmi adın bərpası üçün təqdim olunan sənədlərə bu barədə müraciətin daxil olduğu gündən dörd ay müddətində baxılır. Sənədlərin ekspertizasının keçirilməsi üçün əlavə müddət tələb olunduğu hallarda Komissiya bu müddəti iki aya qədər artırma bilər.

8.6. Elmi addan məhrumetmə (elmi adın bərpası) məsələsinə həmin şəxsin iştirakı ilə baxılır. Aidiyyəti şəxs üzrsüz səbəbdən iclasda iştirak etmədikdə, elmi addan məhrumetmə (elmi adın bərpası) məsələsinə onun iştirakı olmadan baxıla bilər.

8.7. Elmi addan məhrumetmə məsələsinə elmi ad verildiyi tarixdən on il keçdikdən sonra baxılmır.

9. Şikayətlərə baxılma

9.1. Komissiyanın elmi adlar verilməsi, nostrifikasiya və təkrar attestasiya, elmi addan məhrumetmə (elmi adın bərpası) ilə bağlı qərarlarından iddiaçılar və digər maraqlı şəxslər həmin qərarların qəbul edildiyi tarixdən iki ay müddətində Komissiyaya və ya məhkəməyə şikayət verə bilərlər.

9.2. Şikayət əsasında Komissiyada baxılmış və imtina edilmiş işlərə, faktiki və ya hüquqi halların maraqlı şəxsin xeyrinə dəyişməsi istisna olmaqla, eyni əsaslar üzrə yenidən baxılmır.

9.3. Şikayətə inzibati qaydada "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa və məhkəmə qaydasında Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosesual Məcəlləsinə uyğun olaraq baxılır.